

Kaupunki- keskustan estetiikka

Mitä se on ja mistä se kumpuaa?

Kaupunkifoorumi | Oulu | 12.10.2021

FT Sanna Lehtinen, Tutkijatohtori, dosentti

Aalto University
School of Arts, Design
and Architecture

Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun
korkeakoulu

Mitä on estetiikka?

- ”Kauneusarvot”, yleisemmin aistien kautta välittyvät kokemukset
- Esteettisen arvon skaalamalli: kaunis ja ruma eivät vastakkaisia eikä kauneus ainoa tavoiteltava arvo (myös kiinnostava, viihtyisä, pittoreski, ylevä, soma jne.)
- Esteettiset arvot ympäristökokemusten kohdalla harvoin irrallisia muista arvoista (ekologiset, käyttö-, taloudelliset, sosiaaliset arvot)
- Esteettisyys tärkeä osa elämänlaatua ja hyvinvointia (Haapala 2015)

Urbaani elämysmaailma

- Mitä on eletty ja koettu laatu kaupunkiympäristössä?
- Aistit/tieto/mielikuviutus/muistot/tunteet vaikuttavat siihen mitä arvostamme
- Sosiaaliset ja poliittiset tekijät määrittävät myös kauneusarvoja (yhteisö, maku, trendit)
- Kaupunkia ympäristönä luonnehtii monimuotoisuus, jatkuva muutos ja elämysmaailman virikkeiden suuri määrä ja laadullinen kirjo
- Väljä tila >< tiukka tila (Franck & Stevens 2006)
 - Kenellä on oikeus/mahdollisuus käyttää julkista tilaa? Mitä käyttöjä poissuljetaan?

Kaupungin esteettinen kokeminen

- **Pintataso:** kaupunkikuva, turistin kokemus, tunnistettavat piirteet, ns. "maisemaesteettinen" taso
- **Syvätaso:** arkikokemuksen esteettinen pohjavire, tutut paikat, rutiinit, ns. "väistämättömät" arjen elementit
- Kaupungin kompleksisuuden kokemus: liikkuminen kaupungissa
- Muuttuvat tekijät: vuodenaika, sää, luonnon elementit, poikkeusolot, subjektiiviset tekijät
- Kokemusten lisäksi huomio ennen kaikkea usein vaikeasti artikuloitavien arvojen ymmärtämisessä

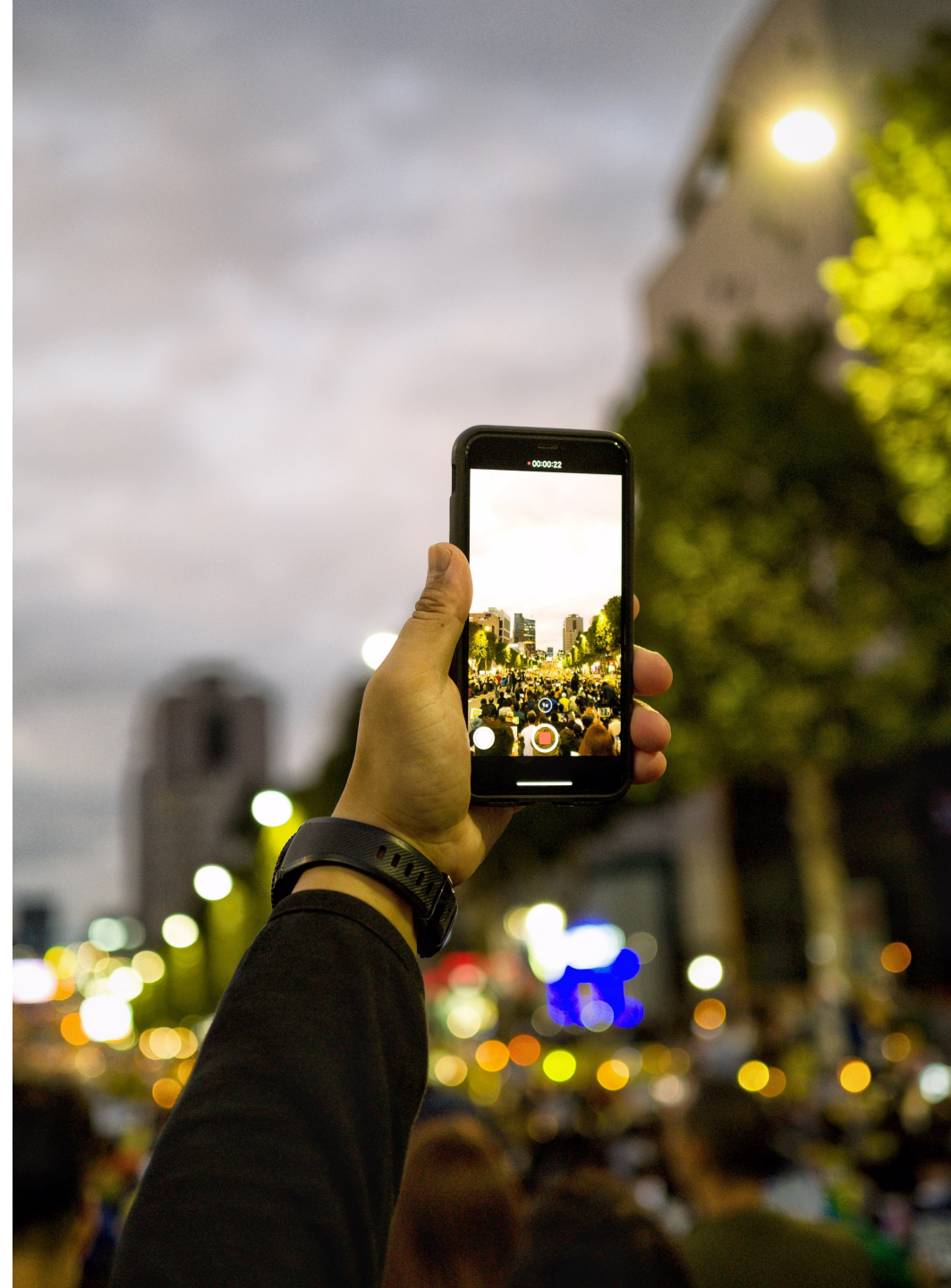
Taide kaupunkitilassa

- Pysyvät monumentit ja taideratkaisut (esim. prosenttiperiaate)
- Väliaikaiset ja kertaluontoiset taideratkaisut
- Taide julkisessa tilassa kaikkien ulottuvilla eri tavalla kuin taiteen perinteisissä instituutioissa
 - Vastuu: mitä tarjotaan ja keille suunnataan?
- Kaupunkitilaan sijoittuva taide tarjoaa aina mahdollisuuden kokea ja käyttää kaupunkia totutusta poikkeavalla tavalla
- Pehmeä kaupunkiaktivismi: parkour, sissiviljely, kraftivismi, esim. neulegraffiti

Kokemusten jakaminen

- Mobiiliteknologia, sosiaalinen media
- Kaupunki ”taustana”
- Teknologia etäännyttää mutta myös yhdistää: hetkessä eläminen ja läsnä oleminen
- Teknologia välittää kokemuksia
- Virtuaalinen kaupunki (reittioppaat, Yelp, Jodel)
- Arkiset sekä erityiset tapahtumat
- Kaupungin näkökulmasta kiinnostavaa esim. paikkamerkintöjen käytön seuraaminen

Trendejä tutkimuskentältä

- Esteettinen diversiteetti
 - Elämäntapojen, tyylien ja esteettisten(kin) arvojen monimuotoisuus
 - Miten edistää kitkatonta rinnakkaineloa?
- Eriarvoistumisprosessien havainnointi ja pysäyttäminen (esim. poissulkeva suunnittelu)
- Esteettiset yhteisöt: esim. kaupunginosafanitus, "vibes", sosiaalinen media, entistä monimuotoisempi kaupunkiluonto
- Sukupolvien välinen ja ylisukupolvinen estetiikka ja etiikka esim. kestävyyskysymyksissä (esteettinen kestävyys)

Designed by Höweler + Yoon Architecture, "Swing Time" delivered the kind of fun, physical outdoor experience with room for face-to-face conversation that many teen girls are looking for.

Photographer: Höweler + Yoon Architecture

CITYLAB

Teen Girls Need Better Public Spaces to Hang Out

Basketball courts, skate parks and playgrounds overlook an important demographic: teenage girls. A burgeoning design movement is trying to fix that.

Alexandra Lange

28. toukokuuta 2021 klo 16.54 UTC+3

Viimeaikaista tutkimusta Suomessa

- [Kivijalan kokeminen osana kaupungin asukkaiden arkea \(Kallio, Lauttasaari, Punavuori\)](#) (Liinu Kivioja/Aalto, 2018)
- Kaupunkiniittyjen esteettinen arvo muutoksessa (Emmi Turkki/HY, 2021)
- Esteettinen herkkyys, arki ja ilmastonmuutos (Noora-Helena Korpelainen/HY/Lahti, 2021)
- Placemaking ja kaupunkitilan estetiikka Malmin nuorten näkökulmasta (Jalmari Sarla/HY, 2021)
- [Arjen paikkojen estetiikka esim. täydennysrakentamisen yhteydessä](#) (Vesa Vihanninjoki/HY, 2021)
- Kaupunkikokemuksen ja -kuvaston teknologiavälitteisyys: #kalasatama #pasila (David Flood/HY, 2022)

Juuso Pekkinen

Onko estetiikka toissijaista, jos mietitään ratkaisuja ilmastonmuutoksen kaltaisiin isoihin ongelmiin?

Julkaistu: ma 24.5.2021 · Kuunneltavissa toistaiseksi · 5700 kuuntelukertaa

TOISTA

LISÄÄ JONOON

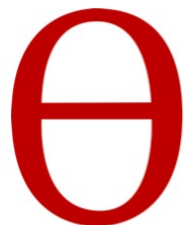
LATAA TIEDOSTO

Monen mielestä esteettiset arvot ja tarpeet ovat olennaisia vasta sen jälkeen kun kaikki muut tarpeet ovat tulleet tyydytetyiksi. Voisiko kuitenkin ajatella niin, että estetiikalla olisi rooli kaikissa valinnoissa joita ihminen tekee? Mikäli näin on, estetiikkaa ei voi ohittaa kun ratkaistaan ilmastonmuutoksen kaltaisia ihmiskunnan kohtalonkysymyksiä.

Sanna Lehtinen on erityisesti ympäristö- ja kaupunkiestetiikkaan perehtynyt tutkija. Lehtinen on tutkijana kiinnostunut mm. kestävyyskysymyksistä, sekä teknologian ja estetiikan rajapinnoista. Juuso Pekkinen ja Lehtinen keskustelevat jaksossa kaupunkiestetiikan tavasta hahmottaa rakennettua ympäristöä, siitä miten teknologia vaikuttaa kokemukseemme kaupungista, sekä siitä miten estetiikalla on oma roolinsa ekologisten haasteiden ratkaisemisessa.

Kohtaamisia syvässä päässä.

SUOMEN ESTETIIKAN SEURA
FINLANDS FÖRENING FÖR ESTETIK
FINNISH SOCIETY FOR AESTHETICS

[Etusivu](#)[Suomen Estetiikan Seura](#) ▾[Jäseneksi?](#)[Uutisia](#)[Tapahtumat](#) ▾[Vuoden esteettinen teko](#)[About us](#)

Suomen Estetiikan Seurasta

Suomen Estetiikan Seura on estetiikan tutkijoiden ja opiskelijoiden sekä alan harrastajien yhteistyöfoorumi.

Seuran keskeisenä tehtävänä on edistää toiminnallaan estetiikan tutkimusta, luoda taiteiden ja tieteiden välisiä kontakteja sekä herättää ja vahvistaa keskustelua esteettisistä arvoista.

Seuran jäsenyys on kaikille avoin.
Tervetuloa mukaan toimintaan!

Uutisia

Kauneuden kirjo kaupungissa, 18.5.2021
12.4.2021

Artikkelikutsu: Ympäristömuutos ja estetiikka 26.1.2021

Article of the Year 2020 7.12.2020

Global Aesthetic Achievement 2020 to #BlackLivesMatter 7.12.2020

Vuoden esteettinen teko 2020 -palkinto
valokuva- ja videotaiteilija Marja Helanderille 7.12.2020

Kevätseminaari 2021: Kauneuden kirjo kaupungissa

Lisää aiheesta

- Capdevila-Werning, R. & Lehtinen, S. 2021. "Intergenerational Aesthetics: A Future-Oriented Approach to Aesthetic Theory and Practice", *Philosophical Inquiries*, vol 9, no. 2.
- Franck, K. A. and Stevens, Q. 2006. *Loose Space: Possibility and Diversity in Urban Life*. New York: Routledge.
- Haapala, A. 2015. "Mitä on esteettinen hyvinvointi?", in *Ympäristö, estetiikka ja hyvinvointi*. Helsinki: SKS.
- "Estetiikkaa, estetiikkaa", Sensus Communis -hankkeen blogi, 8.12.2020, <https://www.lahdenyliopistokampus.fi/estetiikkaa-estetiikkaa>.
- Lehtinen, S. 2021. "Urban Aesthetics and Technology", *Oxford Handbook of Philosophy of Technology*, ed. S. Vallor. Oxford: Oxford University Press.
- Lehtinen, S. 2021 (in press). "Aesthetic Sustainability", in *Situating Sustainability: A Handbook of Contexts and Concepts*, eds. R. Toivanen & P. Krieg, Helsinki: Helsinki University Press.
- Rosenberger R. "On hostile design: Theoretical and empirical prospects", *Urban Studies*. 2020;57(4):883-893
- Saito, Y. 2007. *Everyday Aesthetics*. OUP.

